

Ion Șișcanu, *Uniunea Sovietică-România, 1940*, Chișinău, Editura Arc, 1995, 270 p.

Preocupat să cerceteze și să înfățișeze cât mai complet și mai nuanțat consecințele imediate, ample și nefaste ale raptului teritorial săvârșit în 1940 de sovietici pe seama României, istoricul basarabean continuă din noi și variate perspective prima sa lucrare, apărută în 1993, dezvăluind alte aspecte ale dramei românilor bucovineni. Noua sa carte utilizează cu precădere informații din arhivele românești și sovietice, prezentând activitatea comisiei mixte sovieto-române, într-un prim capitol ce se referă la: tratativele de la Odessa, din 29 iunie - 3 iulie 1940, problema materialului de cale ferată, pretențiile sovietice asupra flotei dunărene a României, despre materialul de război al armatei române capturat de armata roșie, bunurile rămase în teritoriile ocupate, chestiunea evacuării cetățenilor români, "despăgubirile" cerute de URSS și pierderile imense suportate de militarii români etc.

Capitolul al doilea - obiectivele comisiei mixte sovieto-române de la Moscova - ne dezvăluie alte aspecte: "despicarea Bucovinei, trasarea frontierei pe Prut" și derularea negocierilor "privind frontiera pe Dunăre". Ca și în cazul lucrării elaborate și publicate în 1993, Ion Șișcanu își însoțește amplul său studiu de 6 anexe, între care aflăm: procese-verbale privind ședințele Comisiei mixte sovieto-române de la Odesa, între 29 iunie - 27 octombrie 1940 (anexele 1-37), convenția cu privire la predarea armamentului și materialului de război de tot felul, rămas pe teritoriul Basarabiei și Bucovinei de Nord, în perioada evacuării de la 28 iunie la 3 iulie 1940 (anexa 38), convenția referitoare la restituirea din partea României către URSS a materialului rulant, utilajului și averii căilor ferate din Basarabia și Bucovina de Nord (anexa 39), convenția cu privire la instalațiile de port și flota comercială dunăreană care deservea porturile Basarabiei (anexa 40), tabele cuprinzând averile militarilor români rămase în teritoriile ocupate (anexa 41) și Protocolul nr. 6 despre traseul liniei de frontieră între URSS și România, în Bucovina (anexa 42).

"Cartea - ne informează I. Șișcanu - reprezintă o secțiune a unui curs special, intitulat *Anul 1940 în istoria românilor*, ea se adresează deopotrivă studenților de la facultățile de istorie, cât și profesorilor de istorie națională și universală".

Autorul a reușit, astfel, să adauge "la efortul comun al istoricilor, publiciștilor, al tuturor celor pe care-i preocupă istoria contemporană a neamului românesc" obolul său propriu, rodul strădaniilor sale competente asupra evenimentelor care au condus la drama României în acel an, la trunchierea teritoriului, ale cărei consecințe - așa cum relevă în prefață autorul - persistă și în prezent".

Generația de astăzi și generațiile de mâine trebuie să afle adevărul pentru ca o astfel de politică arbitrară, criminală, anacronică, demnă doar de barbaria migratorilor de la începuturile evului mediu, să nu se mai repete.

Mihai Iacobescu